

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 10 Maiu 1895.

Între obiectele, cu cari se va ocupa congresul național-bisericesc în sesiunea actuală, este și un proiect, care țintesc la regularea vieții interne în școala noastră.

Până acum nu am avut normative uniforme pentru înțregă metropolia, ci fiecare eparchie și-a avut regulamentul sau general, cari regulamente erau între cadrele regulamentului congresual pentru școle, dela 1878.

Regulamentul din 1878 era un extras al dispozițiilor generale din legea de instrucțiune a statului, art. XXXVIII din 1868. Erau estrase principiile generale, dar viața internă nu era regulată.

Dintre normativele din singurati-cele eparchii cel mai amplificat era normativul din archidieceșă, care se estindea asupra tuturor momentelor din viața școlară.

Se înțelege că ca început și normativul acesta și are neajunsurile și defectele sale, și acesta e lucru natural, căci înțregă viața școlară în statul nostru e încă numai la început și răi acest început e purtat pe cărări rătăcite, fiind înțintat pe cărări instrucțiunii prin politica de stat, care urmărește scopuri și indică căi, combatute de știința pedagogică, contrarie cu dezvoltarea de o mie de ani a statului nostru.

Constatăm deci defecte în normativele de până acum întrebuințate în metropolia noastră, și acesta ni'o și scim explica.

În lipsă de viață proprie școlară, și de o dezvoltare istorică basată pe o îndelungată practică, noi am luat model regulamentele statului. Am dat deci în competența comitetului parochial lucruri, cari la școlele comunale și de stat le au scaunele și respective eforturile școlare, și am esperiat, că nu într-o totă a fost practicabil, ceea ce noi am împrumutat.

Am dat drept de disciplinare comitetului parochial, am dat drept de disciplinare inspectorului districtual, și

în zelul nostru de a face bine am mers așa de departe, încât am dat proto-presbiterului autorizarea, ca el după mintea și voia sa să destitue comitetul parochial pentru negligență în afaceri școlare.

Conduși de idea stabilității corpului didactic și de posibila ei aplicare am dictat norme evident în detrimentul personal al învățătorilor, îndatorându-i să renunțe dela post prin Maiu, dacă voiau să-și asigureze posturi cu dotațiune mai bună. Prin Octombrie acei oameni nu mai puteau da de post stabil și în multe casuri din om aședat și asigurat pe viață rămân pe strade spre descurajarea întregului corp didactic.

Mai erau ele și alte defecte, cari vor trebui îndreptate, și cari în proiectul prezentat de către consistoriul metropolitan s'au și eliminat.

Sinodul nostru archidieceșan, căruia s'a comunicat proiectul din cestiune, l'a considerat ca bun material pentru desbatere în sinul congresului. Comisiunea școlară din sinul congresului e compusă din bărbați cu practică în cele școlare, și prezenta în sinul congresului a tuturor referențelor școlare ni dă speranțe, se credem la o îndreptare în normativele noastre școlare.

Am audiat și voci, cari criticau cu multă asprime proiectul prezentat de către consistoriul metropolitan. Chemarea congresului e să facă ceva mai bun, de aceea toți oamenii de bine vor simți cu noi, când dicem, că nu ajunge numai critica, ci trebuie să arătăm ce e mai bine în locul celor cu neajunsuri din proiect.

Putem sterge tot ce e acolo, numai cât trebuie să punem ceva mai bun, dacă nu o putem face această, atunci se conservăm ceea ce este, ca se nu rămânem cu nimica.

Asemenea avem un proiect despre regularea administrațiunii în averile bisericesci. Deopotrivă sunt de mare importanță ambe aceste proiecte, căci dele buna administrațiune a averilor bisericesci atârână și înflorirea școlelor și prosperarea bisericilor. Bărbații dela

administrațiunile averilor centrale, bărbații încredințați cu controla administrațiunii averilor din singurati-cele comune bisericesci încă sunt în congres, și putem spera un operat bine chip-suit și în direcțiunea această.

Aceste am crezut să le accentuăm acum la începutul desbaterilor spre a atrage asupra lor atențiunea deosebită a membrilor congresului.

Sibiu, 10 Maiu 1895.

Suflete negre, oameni pitici la suflet, au fost de când e lumea.

Existențe catilinari, oameni lărmuitori și certăreți sunt în toate societățile — norocul e, că sunt în minoritate disparentă, și cei cu judecata calmă, conduc destinele societății.

Burueni cresc în fiecare holdă — și firesc lucru e ca și în holda noastră româncă și vedem atari aparițiuni.

Vorba însă e, că prea se obrănesc buruenile și amenință să năpădescă peste holda cea curată, ca să o nimicească.

Aici e pericolul și cu acest pericol avem să ne facem sémă.

Ani dela-ziarului s'a scris de surragii de arândul din loc cele mai grave acuze la adresa capului bise-ricii noastre, fără ca să se dovedească una măcar de întemeiată.

Societatea cultă, oamenii de înțeleș, au trecut peste invectivele aruncate fără nici o crutare la ordinea ăleii.

Elemente semidocte — la a căror credulitate contéză speculații — însă i iau în de bani buni, disciplina în biserică se sdruncină, autoritatea bisericii este pusă în joc și scopolul mărșav în parte e ajuns, căci abonenții — de ei e vorba — au să se înmulțescă fie chiar și pe conta bisericeii.

Acest joc diavolesc cu ce avem mai scump se jică de ani de ăile, dar cu atăta infamie, cu atăta nerușinare și fără pic de gen ca acum nu s'au mai folosit.

Lexiconul lor e abundent de cele mai grósnice murdării — și culmea o atinge acum prin publicarea schițelor

din congres, unde oameni cu autoritate, bărbați binemeritați, sunt tractați în mod brutal și cu atăta cinism, încât te cuprinde mirarea, cum s'au putut strica oamenii până la mēduvă, ca să-și pērdă tot simțul de rușine și să se prezenteze atât de goli, atât de desbrăcați de toate simțurile omenesci înainte publicului lor credul.

Noi cunoșcem pe voinicoșii conducători și cunoșcem valórea lor morală. Sunt însă oameni, cari nu-i cunosc, nu știu cine sunt, ce trecut au la spatelile lor și ușor se lasă seduși, încep chiar să și credă minciunile lor puse pe hărtia, care multe suferă.

Sunt oameni, cari în naivitatea lor cred, că metropolitul nostru a votat legile jidovesci — cred că acel prelat, care acum ani de-arēndul a luptat ca să zădărnicească acele legi, a fost în stare să ajute jidovilor, ca să devină recipiați, până ce votul metropolitului — genial — a trântit toate tendințele guvernului de a înarticula liberul exercițiu al confesiunii. Acestia sunt, aceia ce se hrănesc cu lectura celei mai pōcătóse foi, ce a vēdut cândva lumina la noi în Ardél.

Modul acesta de a scrie l-a importat fie iertatul Slavici din mahala-tele Bucurescilor și acum cu un esces de zel îl continuă nisce tineri aroganți, închipuiți și fără nici o școlă politică.

Acești abecisti în ale politiceii și în ale buneii cuviințe se cred cei mai competenți de a da lecțiuni congresului, în care șed bărbați cu valóre necontestabilă și dintre cari, și col din urmă e superior sērmanilor închipuiți.

Sērmană nație româncă ce ai ajuns! Oameni de un calibru atât de dubiu, oameni atât de cinici și pēcătoși și aróge dreptul a te pune sub tutelă și a dicta din întunecatul lor cap, ce ai să faci și ce să nu faci.

Rēul și-a ajuns culmea, oamenii nu se mai cunosc, o gălăgie spurcată turbură mințile celor nevinovați, și remediiile trebuie căutate, ca să se salveze bunul simț al poporului, pe care tind a-l ponegri sufletele mici și oamenii pitici.

FOIȚA

Ospēțul

De Th. de Beauville.

(Trad. de O.)

Nina Saboche era o copilă mică, care nu mânca nimic, fiind-că n'avea ce. În Paris poți afla multe fetițe, și și alte persoane, cari au aceeași sörte. Să înțelege că în acest oraș cu fasani aduși din Dieppe să găsească pastete escelente și peste tot, după saison, tot felul de mănăcări bune, dar nu's pentru ori și cine. Saboche fusese lucrător escelent într'un atelier de lăcățării, și ce-i mai mult, soț și tată fōrte bun; când însă muri scumpa lui nevastă Alice, el își eși din fire. El nu voia să bage pe Nina în lucrătóre, mai întâi fiind-că ea cosea deja ca o ăină, și apoi fiind-că i era gróză de singurătate. El voia să-i stea fetița acasă, să-i îngrijescă de casă, să-i vadă de bucătărie, și să-i ăină hainele în rēnduială; de altcum el găsi pe la cunos-enții sei lucru destul pentru ea, care'l putea isprăvi acasă, și astfel mănua dēnsa acul în tăcuta singurătate și-și vedea și de celelalte

ocupațiuni fără ca să mai audă cuvinte dure și necuviințose.

Înviințolul acesta tóte mergeau bine. Cu 10 ani Nina era o mică menageră și lucra ca o femeie în vērșă. Dar în curēnd Saboche, pe care mereu îl urmăria fantoma nevastei sale Alice, începū, pentru ca să mai uite, a bea, colinda tóte cărciumele, numai lucra nimic, și astfel fōrte rar ducea bani acasă. Fetița, cu tóte ea făcea minuni în crutare, cumpēra legume vērșede, făcea o supă din nimic, spăla rufe în riu, totuși nu putea umplea golul cel mare cu mănūțele cele mici. Și măcelarul, brutarul, băcanul, stăpānul casei — acesta striga mai tare ca toți ceilalți — asediau mica locuință și o făceau loc de scene murdare. Familia Saboche locuia în piața Maubert, în care se vēd tóte tocmai ca la un teatru. Nina numai putea să înfrunte privirile ăpintite asupra ei, și numai eșia pe afară decât numai sēra. Trecură doi ani în acest iad. Nefericita nu obosi în eroica sa luptă pentru existență, și trebuia să îngrijască de tatăl seu, trebuia să-l pue în pat când venia mort de beat acasă, și să lovea cu capul de pāreși.

Când se începe această istorie, Nina era de 12 ani. Saboche, care se stricase cu to-

tul, nu mai lucra nimic; numai din când în când mai venia pe acasă. Chiar nici Nina nu mai lucra fiind-că nu mai avea ață și ac pentru cusut. Oamenii numai voiau să-i dea de lucru, și ea nu putea să mērgă să își aducă, deoarece era acoperită numai cu sdrōnțe, pe cari atât le tot cususe una de alta până când a abđis de această muncă zădarnică. Odaia n'o mai mătura, deoarece n'avea mătură. Cămașa de pe trupul ei era nēgră ca cernéla, și un ban ea n'avea ca să-și cumpere pe el săpun. Era fericire pentru ea, când din când în când putea să mănānce ceva, vre-o câte-va coji de pāne luate pe furis, sau nisce bucături de carne, care o vēnd măcelarii pentru căni.

Dar mai mult decât această miserie o chinuia pe ea singurătatea, că ea nu mai vorbea cu nici un suflet de om, și nu i mai audia tonul vocii sale. Nici odată nu cămbese mult printre oameni, dar pe timpul, când eșia înăci ăia pe afară avea un amic, a cărui cunoscință o făcuse pe stradă, la care admira particularitățile lui, ochii lui cei frumoși și pērul lui cel des și nēgru. Micul Burlurut, mai bētrān cu 1 an ca dēnsa, se afla tot în aceeași stare ca și Nina. Părinții lui, spirite, care par a fi murit de mult,

și sunt pe pāmēnt numai în urma unei deosebite încăpăinări, erau portari sau Concierges, cum să numiau, într-o casă din strada de Noyers, casă care trebuia demolată, și de jumătate să și dērimase. Chiriașii acestei case, țigani și bandiți, nu plătau nici odată, o procedură, pe care și stăpānul casei o observa față de portarul seu. Nimeni n'ar fi putut spune, din ce trāsece familia Burlurut. Ce privea pe copilul lor, apoi nu-i dau nimic, mănecānd dela principiul, că omul să nu atārne dela nimeni, și să stea pe piciorle proprii. El se prezentase la toți mă-estrii vecinătății sale, dar fiind și mai rău ajustat decât Nina Saboche, toți îl alungase, înainte să între. Ar fi și murit de fōme de 100 ori, dacă n'ar fi avut cuțitul și ge-niul seu. Dar el posedea aceste două lucruri. Geniul i-l dāruiase Dumnezeu cu marini-mositate; ér' ce privea cuțitul, acela îl găsișe în strada des Noyers, între dārīmă-turi. Cu dibacie estaordinară, cu extraordi-nară putere satirică cioplia el capete, și fi-guri comice de femei și bărbați din căstane aruncate, din mere pe jumătate putrede sau din cōdele perilor vechi de dinți, pe care le găsea în gunoi.

Aceste bagatele drăguțe le oferia el

Revista politică.

În politica esternă și acuma dominează criza cu demisionarea contelui Kálnoky, și cu denumirea lui Goluchowsky de ministru de externe.

Diarele guvernamentale au prezentat criza ca învingere a supremației magiare și în politica esternă. Cu deosebire se accentua o deosebită influință a ministrului president unguresc în manifestațiunile politice externe, influință, de care vorbesc și diarele, cari au stat aproape de fostul ministru Kálnoky. Diariul „Fremdenblatt“ din Viena a spus fără încongiur, că Kálnoky a voit să aibă mână liberă în conducerea politicii externe, și când au fost mai mari presiunile din partea guvernului unguresc, a preferit se provóce criza și să se retragă.

Diarele guvernamentale din Budapesta la finea săptămenei trecute au publicat cu mare emfază scirea, că ministrul Bánffy față cu noul ministru de externe a și formulat pretenziunile unguirilor, și a luat pozițiune hotărâtă încă dela începutul noiei ere a politicii de externe.

Amărăciunea acuma e de tot mare căci ministrul nostru president reîntors dela Viena s'a prezentat în parlament, și nu a voit se dea nici o declarațiune în afacerea cu criza în ministeriul de externe.

De ce a mers Kálnoky? de ce a venit Goluchowsky? aceste rămân numai taine, și tănuirea acésta a făcut mult sânge rău.

Mai multă amărăciune a produs declarațiunea ministrului president în ce privește nouăle pretenziuni unguresci în afacerile externe. Lucrurile se vor continua între cadrele de până acum.

Rămân deci ca amăgiri declarațiunile anterioare ale diarelor guvernamentale.

Situațiunea e altcum aprețiată cu interes și în străinătate.

Despre schimbările în ministeriul de externe dela noi cetim în diarul „Timpul“ următoarele:

Ne găsim în fața a trei fapte indeplinite: contele Kálnoky s'a retras dela ministerul afacerilor străine; baronul Bánffy s'a întors la Budapesta satisfăcut de modul cum s'a rezolvat conflictul și contele Agenor Goluchowsky a fost numit ministru de externe.

Pentru cei inițiați în amănuntele politice din Austria și Ungaria și pentru cei cunoscătorii ai situațiunei partidelor și a opiniiei publice din regatul Ungariei nu putea exista altă soluțiune a diferendului dintre ministrul comun al afacerilor străine și

ministrul-președinte al cabinetului din Budapesta: în fața atitudinei deschise ostile a partidului și ministeriului liberal magiar, ministrul de externe, care reprezintă în afară ambele părți ale monarhiei, nu putea să rămăie la postul său, cu totă încrederea cea mare a împăratului.

Pe deplin conștient de necesitatea acésta, contele Kálnoky nu a ezitat de a și cere retragerea și acum două săptămene și acum patru zile, și dacă prima demisie i a fost respinsă în termeni atât de elogiși, împăratul s'a convins de astă dată că toate împrejurările concurg, pentru a provoca despărțirea definitivă de ministrul său de externe.

Fără a vorbi acum de motivele care au precipitat retragerea contelui Kálnoky, — telegramele din ultimele zile și mai cu deosebire articolul din Fremdenblatt, organul ministeriului de externe din Viena, articol semnalat telegrafice, au epuizat aproape cu desăvârșire subiectul acesta, — se ivesc involuntar observația că până acum mai toți ministrii de externe ai Austro-Ungariei au cădut în urma unor complicațiuni inferioare. E surprinzător acésta, dar explicabil în același timp.

Ministrul de externe al Austro-Ungariei trebuie să și apere bugetul în fața delegațiunilor, la a căror compunere nu ia nici o parte. Cele două guverne — din Viena și Budapesta — trebuie să-i dea majoritatea trebuincioasă, să-i garanteze cu modul acesta încrederea parlamentară și să acopere pe ministrul comun al afacerilor străine. El deinde forțe mult de cabinetele din Austria și Ungaria, și valurile interne îl lovesc fără a se putea interesa de ele pe cale legală. Guverne tari sau slabe, partide moderate sau radicale sunt pentru el adesea o cestic de existență și totuși el trebuie să primescă schimbările fără a se potri.

Cât de apropiată este deci ispita pentru a interveni la un bărbat, care dispune de influențe mari și de o putere mare și posedă încrederea împăratului? Și ispita e cu atât mai mare, cu cât se ivesc neapărat multe cestiuni de politică internă, cari ating cestiuni esteriore.

Să ne gândim, scrie „Neue Freie Presse“, numai la certele cu România din Transilvania, cari nu pot fi indiferente pentru relațiunile esteriore ale monarhiei. Aci presupunerea că ministrul afacerilor străine devine impersonal în politica internă și perde ori-ce convingere practică, nu se realizează nici odată. În cestiile de asemenea natură Beust a înălțat articolele fundamentale ale constituțiunei, Andrassy a simțit că nu are loc lângă

contele Taaffe, și Kálnoky și-a atras dușmănia partidului liberal din Ungaria.

Și ministrul de externe este om și nu și poate potoli natura în așa grad, încât se devie fără opiniune acolo unde adesea e în joc binele monarhiei. O asemenea mașină de oșe și carne nici nu ar fi bună pentru a fi ministru, pentru-că responsabilitatea fără opiniune nu are rațiunea de a fi. Dacă s'ar găsi însă un ministru, care ar voi să evite toate dificultățile politice interne, acésta ar folosi foarte puțin. Politica internă se lipsește adesea de ministrul de externe și atunci fuga e zadarnică.

Contele Kálnoky, continuă „Neue Freie Presse“, s'a aflat acum în fața necesității de a se hotărî pentru sau contra unei plângeri contra călătoriei nuncului. Parlamentele nu vor să renunțe la mijlocele de presiune ale politicii externe. Camera magiară a cerut ca să se facă un demers la Roma contra nuntului papal. O majoritate ultra clericală în delegațiunea austriacă ar fi pericicolul cel mai mare pentru alianța cu Italia, o majoritate radicală slavă ar sdruncina alianța cu Germania. Nici un zăgas nu e destul de puternic pentru a apăra în permanență politica esternă contra curentelor politice interne și contra efectelor parlamentare.

Statul e un corp viu, ale cărui părți nu pot fi sfășiate și desfăcute în mod artificial.

Noul ministru de externe contele Agenor Goluchowsky, a depus jurământul.

Cercurile politice din străinătate au primit bine numirea contelui Goluchowsky; numai în Ungaria nu sunt satisfăcute toate nuanțele politice. Aceste nemulțămiri mici nu contéză însă pentru moment, căci lumea inteligentă din Ungaria își dăce cu drept cuvânt, că trebuie să vază pe noul ministru de externe la lucru, înainte de a se pronunța pentru sau contra lui.

Ședințele congresului național-bisericesc.

Ședința a III a s'a deschis Marți la orele 11 și după cetirea protocolului ședinței a II s'au prezentat actele intrate.

S'au considerat cererile de concediu ale deputaților Drăgălină și Dr. Babeș.

Cererile de concediu dela deputații neverificați sau ținut în suspens până va urma eventuala lor verificare.

Din incidentul cererilor de concediu deputatul Vasiliu Mangra a propus să se dea concediu deputaților Aureliu Suciu și Mihail Veliciu, cari

nu și pot eserca dreptul de a se prezenta la ședințele congresului, și nici concediu nu și pot cere.

Presidiul a observat că deputatul Vasiliu Mangra în sensul regulamentului nu poate cere pentru alți concediu, ci cei împiedecați de a lua parte la ședințele congresului se cêră înșiși concediu.

Dep. Parteniu Cosma crede, că cestiunea mai bine, se va deslega, când va veni biroul să constate în sensul regulamentului cine nu și-a cerut concediu în termenul de 5 zile. Atunci congresul va considera forța majoră și nu va lipsi de mandat pe deputații amintiți.

Deputatul Vasiliu Mangra, mulțumit cu modalitatea indicată, nu mai insistă asupra propunerii sale.

Se prezintă raportul consistoriului metropolitan privitoriu la măsurile ce vor fi să se ia în fața nouelor legi religioase, și cel privitoriu la dotarea clerului de către stat, cari ambele se dau comisiunei bisericesci.

În fine cererea comunei Macea din diecesa Aradului, în obiectul întregirii parohiei, se dă comisiunei petiționare.

Urmază ordinea zilei cu referata comisiunei verificătoare.

La propunerea referentului comisiunei a deputatului Pavel Rotariu se verifică alegerea deputatului din cler Mateiu Voileanu, ales în cercul Solnoc.

A urmat apoi alegerea din cercul clerical al Clușului.

La acésta alegeare au rezultat voturi egale pentru cei doi candidați, anume au obținut voturi egale candidatul Tuliu Roșescu protopresbiter în Cluș, și Dr. Remus Roșca profesor seminarial în Sibiu, o bilă a fost albă.

În sensul regulamentului trebuia să se mai facă odată alegeare între acești doi candidați, și dacă și la acea a doua alegeare erau voturile egale, atunci venia tragerea cu sorți, colegiul de alegeare însă cu desconsiderarea regulamentului a tras sorți îndată după prima alegeare și s'orțea a cădut asupra protopopului Tuliu Roșescu.

Din acest defect de formă la propunerea comisiunei verificătoare s'a anulat alegearea.

A urmat apoi alegerea de deputat mirenesc în cercul Turdei, credenționalul s'a dat domnului Panteleon Lucaș. Protestul s'a îndreptat contra comisariului consistorial Silvestru Moldovan, care ar fi respins o sumă de protocoale altcum neescepționabile. Comisiunea verificătoare a constatat adevărul celor cuprinse în protest, și așa alegerea s'a cassat. Tot din asemenea motive s'a cassat alegerea deputatului Ioan Șandru din cercul mirenesc al Sighișorei, și a deputa-

trecătorilor și astfel deslegă problema, care îi ocupă pe mulți artiști învetați: cum poți trăi din arta plastică. Cumpărătorii îi dau unu, doi și chiar și trei sous, și atunci micul Burlurut se învita, ca și Lucullus, în suși la masă. Dacă însă nu găsea mușterii, atunci se mulțămia, se esercea arta numai de dragul artei, și înlocuia fugitivul deliciu prin contemplarea idealului pe care fiecare îl poartă în sine. Acesta era copilul, căruia îi dăruise Nina Saboche amicitia sa, dar ea nu se mai întâlnește nici odată cu el, fiindcă nu putea eși decât seara, care îi ascundea adranțele ei.

În acésta și însă, era la Dumineca Tomii, — de 30 de césuri ea numai mânca nimic și o fôme nebună o chinuia — nu se mai putu reținea, părăsi casa și fără scop merse pe ulițe, în speranță că Dumnezeu își va aduce aminte de ea.

Merse până la boulevardul Saint-Germain și se aședă în fața stradei de Hauteville, flămândă prăpădită, aproape leșinată, nu se puse însă pe o laviță, de frică să n'o mănjęscă cu hainele sale, ci pe marginea trotuorului. Orașul era pustiu, parisienii se refugiseră la țară. Sosi sêra, cerul furtunos se coloră cu negru și violet, și din piața S. André des Arts, unde scamatori își arêtau arta lor,

aducea vântul din când în când sunetele sgomotoșei muzici. În acest moment trecu pe acolo un om beat, a cărui față era decorată cu cele mai frumoșe colori, pe cari le poate produce vinul, roșu, vinet galbin, suriu Bețivul, care era prada unei bucurii nebune, juca în mâna sa o grămadă de sous și se delecta la acest sunet, încântător pentru urechia lui.

„Ah“, striga el cu voce plină, ca un erou de pe scenă, „m'a alungat cărcimarul dîcând că nu mai am bani. Și eu mai am încă bani! Eu n'am căutat în fundul buzunariului meu, fiindcă e prea lung. Aici sunt bani. Îi voi trimite din ei lui Rothschild, ca să pôtă plăti acest om amicilor sei un păhar de beutură când nu va avê bani, că voiesc ca totă lumea să bea! Nôptea își închid ômenii boltele ca să economisescă lumina de gaz, și atunci îți vine să te prăpădesci de sete. Dar eu am o idee: voi lumina litrele din lăuntru omului cu lumină electrică, și atunci nu va mai exista nôptea; vom putea bea mereu. Tote le poți face când ești bogat, și planul meu îl voi esecuta momentan“.

Omul cel beat stase în loc. cât a ținut acésta vorbire, și se tot juca cu banii din mână. După aceea o luă la fugă, de sigur

ca să pue mai iute în lucrare, ceea-ce născocise cu atâta succes. Câteva minute mai târziu mica Nina observă la picidorele sale două pete închise; erau 2 monede de câte 2 sous, pe cari de sigur le perduse moșnegul. Copila le ridică, și slăbită și eshauriată cum era, începui să fugă din toate puterile, ca să le dea înapoi omului. Ea însă nu putu să-l ajungă pe bătrânul fantast, și după o alergare de 5 minute trebui să abdică de acésta. Dar acum ce să facă? Cei 4 bani de sigur că acum sunt ai ei. Merse la un butar și și cumpără o bucată mare de pâine, dintr'o pâine ușoră, galbină ca aurul, cu cēja puțin arsă, cum îi plăcea ei.

În loc însă s'o mănânce îndată, se duse ca să și facă prânzul și mai delicios la piața unde aflase banii, fiindcă de acolo se audia muzica.

Dinsa se aședă comod pe pământ, pe marginea trotuorului, și voia să începă minunatul ospet; pe cine zări însă doi pași departe de dînsa așintindu-și privirea tristă asupra ei?

Era micul Burlurut!

Alb ca pâretele, tremurând, abia era în stare, să se țină pe picidore. Se vede că plastica n'avuse noroc, că tinêrul artist nu

vânduse nimic, nici la privați, nici guvernului.

„Să-ți spun ceva? Tu, tu ești flămând dîse, copila, uitându-se la el cu milă.“

„Nu, mie nu mi-e fôme! răspunse cu mândrie micul Burlurut, care văduse bucată cea mare de pâine, nu voia însă să scurteze pe mica sa amică.“

„Dute încolo“, dîse Nina, „sciu eu, mă pricep!“

Eu îți spun că ție ție fôme! Dar noi vom mânca împreună fiindcă te invit eu. Uităte numai ce mare e pâinea mea, și ce bine e cōptă, aurie, cēja neagră și fôrt môle și uite câtă am. Vino, punete lângă mine, dar îndată, nu fă istorii!“

Micul Burlurut se supuse. Se aședă lângă Nina Saboche, aproape de tot, și dînsa îi neteși fruntea cea terbinte și trecu cu degetele cele mici prin părul cel des al artistului. Ei apropiară genunchii unii de alții și étă că masa era așternută, și Nina puse pe ea bucată cea frumoasă de pâine. Dinții ei cei mici, albi se pregăteau deja ca să muște din ea; dar cât e de departe dela păhar și până la buze! Deodată se audi din Saint André des-Arts larmă și strigăte: „Un hoț! Un hoț!“ Urletul unei mulțimi de ômeni se apropia. După aceea eși din strada

tului Gavrillete. din cercul mirenesc Belu, diocesa Aradului.

Fiind actele în ordine, s'au verificat alegerile deputaților Zeno Mocsonyi, Dr. Eug. Mocsonyi, Dr. Oprea, Budintan, Dr. Mangiuca, Georgiu Popovici, Filaret Musta, Dr. Georgiu Popovici, Sebastian Olariu, Ioan Pinciu, Trifon Miclaș și Adam Filip.

A urmat apoi la ordinea zilei raportul general din partea comisiunii metropolitane. Raportul comisiunii verificate a fost deputatul Coriolan Brediceanu.

Raportul s'a luat la cunoștință în vederea împregiurării, că aproape fiecare punct se va ilustra cu rapoarte speciale.

Deore-ce acum se implinesc 25 de ani dela inaugurarea constituționalismului în biserica noastră, la propunerea consistoriului metropolitan și a comisiunii momentul acesta se va eterniza prin o docsologie festivă arangiată din acel incident. Docsologia se va celebra Joi la înălțarea Domnului în biserica din Sibiu-Cetate, la care congresul va lua parte în corpore. Acest conclud unanim s'a luat cu mare însuflețire.

Noutăți.

Multă dragoste. „Gaz. Transilvaniei” care ni-a sosit azi, produce din Sibiu două telegrame particulare, una despre deschiderea congresului, și alta despre demisiunea fostului nostru redactor Silvestru Moldovan.

În telegrama despre deschiderea congresului cu multă răutate anunță „Gazeta” cetitorilor așii, că Escelenția Sa metropoliană nostru a sosit discursul de deschidere „cu o voce răgușită, și cu trăsăturile feței abătute”, și apoi adaugă „că a întâmpinat o primire rece, și nemulțămire generală”.

Este treaba „Gazetei”, dacă și ea e lipsită de buna cuviință, și cade în greșelile pe cari le impută „Tribunei”. Dacă cineva e bolnav și răgușit, și dacă încă trebuie să rostască cuvântarea după-ace a s'evârșit funcțiuni obositoare de 3 ore, ca și Escelenția Sa înabote de deschiderea congresului, acesta le dă omienilor de bine îndreptățirea se batjocurească și persiflaze. Și „Gazeta” după-cum vedem cu dragoste o face, căci e vorba de capul bisericeii române gr.-or., în care a da are specială predilecțiune și „Gazeta”.

Nu scim de unde a putut observa corresponsentul „Gazetei”, că discursul de deschidere a avut întâmpinare rece și a produs nemulțămire generală. Noi cari am fost prezenți, și cari ne învârtim între deputații congresuali, am esperiat totemai contrariul.

Cu demisiunea redactorului nostru S. Moldovan așa se are lucrul, după-cum am scris în nrul trecut.

Nu scim ce motive, speciale a putut avea domnul Silvestru Moldovan când și-a anunțat renunțarea sa prin diarele noastre, înainte de a se fi pronunțat asupra ei corporațiunea aceea, care l'a instituit, și care era chemată să-i judece activitatea în sensul programului, după care el a fost angajat.

Dacă dl Moldovan nu se grăbea a face capital din esirea dela „Telegraful Român”, poate ne dispensa și pe noi dela aprețierea

Haetefeuille un scamator și ca fulgerul trecu pe lângă ei. După el tot așa de iute fugiau sergenții, ca să-l ajungă, și în fuga lor se izbîră de cei doi copii, așa că pânea le cădă într-o baltă. Iute ca fulgerul o scose Nina, o întorse pe toate părțile și plină de spaimă o visita, dacă n'ar fi posibil, să salveze o parte din ea și prin o tractare potrivită s'o facă să se pōtă consuma.

Dar zadarnică credință.

Pânea era acoperită, penetrată, udată muiată în noroi, și nu mai era altceva decât o bucată de noroi.

Mulțimea lărmuitoare dispăruse după fugă și după sergenții în întunecare. Cerul devenise sur întunecat, și deja cădeau picături mari de ploie. Parisul era deșert. Era mai mult ca sigur, că copii nu mai pot aștepta nici un ajutor, și nu vor mânca nimic. Ei schimbă o lungă privire de desperare, care cu încetul se schimbă în o resignație mută. Apoi se aruncară unul în brațele celui alt, și buzele lor ardînde de friguri se uniră într-o sîrutare.

În acest mod făcură esperința, că amorul e aici pe pămînt unica plăcere, care nu costă nimic — cu condiția, să înțelegă, că cei ce iubesc se n'abî nici un ban în buzunar, și peste tot se nu posedă nimic.

finutei sale, așa însă ne silește să ne mai ocupăm cu el, însă de altădată.

Instalare. După-cum anunță diarele noastre instalarea Preasfinției Sale a domnului arhiepiscop și metropolit greco-cat. Dr. Victor Mihályi va avea loc Duminecă în 14 Maiu a. c. Pentru primirea și întâmpinarea festivă a noului metropolit se fac în Blaș mari pregătiri.

Concert. Saisonul concertelor și teatrelor e aproape pe sfîrșit, și acum un nou concert ni se pune în vedere, dela care n'ar fi să lipsescă nici un om iubitor de musică.

Trei musici orbi, cari cîntă împreună trio, precum și solo pe harmoniu, clavier, cello și violă, vor face pe la începutul lui Iunie un tournee prin Transilvania, și vor concerta în orașele Cluj, Alba-Iulia, Sighișoara, Sibiu, Brașov și Sebeș. Deorece dnii Rudolf Braun, Franz Braun care a cîntat în sala Reuniunii de musică din Viena împreună cu alți artiști — și a dat un atestat strălucit despre școala sa.

Dilele diferite la concerte încă nu sunt ficsate să vor da însă la timp de scire.

Corône false. S'a constatat, că în timpul din urmă, sunt puse în circulațiune o mulțime de corône false. Corônele acestea pōrtă inscripțiunea falsă, ca anul 1893, și se deosebesc de cele adevărate prin coloroa lor surie, prin gravura aproape ștersă, dar mai ales prin aceea, că dungile n'au inscripțiunea „Viribus unitis”.

Liturgie glagolitică la Roma. O procesiune mai mare, compusă din istrieni, dalmatieni și croați, peregriinase la Loreto. În drumul lor spre casă, ajunseră în a 12 a. c. la Roma, unde în biserica închinată s-ilor Cyril și Methodii, li s'a servit misă glagolitică. Peregriinii și-au exprimat dorința de a fi primiți în audiență la papa, și se crede că acesta i-a și primit. Prin acestea liturgia dară și-a câștigat dreptul cetățenesc chiar și în capitala catolicismului.

Invitare la maiulul ce-l va arangia corpul învățătoresc cu reunitiunea pompierilor din Răhău Duminecă în 14/26 Maiu a. c. cu ocaziunea adunării reuniunii învățătoresci în pădurea comună „Padina”. La cas nefavorabil în edificii școlii. Invitări speciale nu se fac. Damele sunt rugate a se îngriji de victualii, pentru vin gratuit îngrijesce comitetul arangiator.

Apel.

Onorată redacțiune!

La 11 Maiu st. n. a. c. pe la amădi, până acum neconstatat din a. cui negrije, în comuna noastră Fizeș-Sânpetru, comitatul Solnoc-Dobăca, s'a escat un foc îngrozitoriu, care ajutorat de un vînt mare, în decurs de 2 ore cel mult, a lăsat în totală miserie, și fără nici un adăpost, pe jumătate locuitorii.

După constatarea subscrisei primării, au ars cu totul 80 de case cu toate supraedificatele, la Nr. 208, câteva vite, bucate, vestimente etc.

Paguba, după constatarea primării se urcă la enorma sumă de 43 mii fl.

Între edificiile arse este și casa parochială cu supraedificatele, cari însă dimpreună cu alte 3 case a fost asigurate.

În vederea acestei stări deplorabile în care a ajuns această comună fruntașă, caracterisată din acest incident regretabil pe scurt, dar esact în Nr. 49 al „Tel Rom.”, pelângă pașii întreprinși la autoritățile administrative, ca să vină într'ajutoriu celor nenorociți, aflăm a fi de o supremă necesitate a apela și la simțul de caritate a Onoratului public, adresându-ne cu rugarea, ca se binevoiască a veni într'ajutoriu acestor nenorociți, cari, după cum am amintit, se află în extremă miserie, și și pentru a-și alina fômea, sunt avisați la mila celor îndurați la inimă.

Totodată însemnăm, că bine voitorile oferte se se trimite sau la Onorata redacțiune, sau la dl profesor seminarial Dr. Remus Roșca din Sibiu, carele, este născut din această comună, și

pe lângă că pentru a se întâmpina în câțva supremele lipse, a binevoit a trimite acestei primării 10 fl., la rugarea noastră a binevoit a primi și eventualele încasări de oferte.

Fizeș-Sânpetru, 21 Maiu, 1895 st. n.

Grigoriu Pop,
primariu.

Markovits József,
not. cercual.

La acest apel se alătură și oficiul parochial.

Paul Roșca,
paroch și prot.

Dela procesul turdenilor.

Vorbire de apărare a domnului Dr. George Popescu.

(Înceiere).

Pentru unitate se pot însuși bărbai de stat, dar simțământul covârșitor, iubirea de patrie a poporului se manifestă față de provincie, față cu particularitatea patriei aale mai restrînse și numai pentru apărarea acesteia față cu ideea imperiului unitar. Chiar dacă am nimici primul sentiment, n'am câștigat pe al doilea.

Lăsând să precedeze acestea, cuget că am marcat punctele de plecare în general. Deci voi trece la a doua parte a vorbirii mele de apărare, în care voi analiza minuțios adresa de aderență încriminată.

Dacă esaminăm cuprinsul adresei încriminate numai decât ne convingem, că lipsește din ea elementele, cari ar constitui substratul subiectiv și obiectiv al delictului.

„Intoleranța șovinistă” etc.

Dacă facem paralel între expresiunea această și §. 174 din codul penal, îndată va apăre contrastul dintre ele, căci §. 174 presupune, ca faptul să fie declarat de condamnatul espres prin codul penal, pe când în expresiunea amintită „intoleranța șovinistă” se prezintă ca judecător. Cuvîntul martir însemnă luptătorul unei idei sau principiu, fără considerare la aceea, dacă principiul e just sau 'bă, precum fără a considera și la calitatea faptului amenințat de cod l penal eventual în acest mod chiar și condamnat.

Nu e de lipsă deci la conceptul acesta sentința condemnativă, care în cazul prezent și de altcum nu se pōte întrebuița, deore-ce pe timpul facerii adresei, sentința adusă asupra lui Popovici nu s'a fost ridicat la valôre de drept.

„Sus stindardul național! suntem gata la ori-ce jertfe!” Într'acestea se înțeleg jertfe, aducerea cărora nu cade afară de cadrul legii. Nu se țice aici că jertfele cele ar aduce vor fi cele oprite de lege.

Îr în cadrul legii este permis a tinde la reforme constituționale și în interesul acesteia a aduce jertfe. Lipsesce deci voința de a lăuda pe Popovici ca pe un condamnat.

Nu este în lume program politic, care n'ar aduce jertfe pentru realizarea lui; ăr prigonirea acestora ar avea de rezultat, că s'ar introduce un guvern perpetuu.

După acestea trec la alte două momente, cari au caracter pur juridic, și ca atari sunt a se subtrage din sfera de competență a curții cu jurați, căci sfera ei se estinde exclusiv asupra chestiei de fapt.

Am fost rugat on. tribunal, ca prealabil să decidă asupra responsabilității, chestie juridică de caracter prejudițial. Acesta însă tribunalul denegându-mi-o, o aduc acum înaintea dlor jurați.

§. 34 din patentă statorcesce gradatiunea responsabilității în înțelesul căreia pentru cuprinsul publicațiunii e responsabil redactorul, editorul etc., dacă cumva acestia nu dovedescă că n'au conlucrat la publicare. Aceia deci se absolvă dela responsabilitate dacă n'au conlucrat. Din aceasta prin analogie și argumentum a contrario ajungem la concluziune, că nici autorul nu e responsabil atunci când n'are sferă de activitate.

Îr la acușaii de ađi, publicându-se adresa a doua-ôră, chiar această lipsește. De aci rezultă totodată, că chestia această este pur juridică.

Mai departe la substractul unui delict ca element constitutiv să recere; intențiune păcătoasă, și acțiunea care concretizează această; apoi legătură între fapt și rezultatul acestuia. Nu e necondiționat de lipsă ca cele dintău două elemente să ocure aceeași per-

sônă, precum să recere acesta în unele chestii juridice, dar pentru aceea fie-care numai în aceea măsură este responsabil pentru rezultatul ce a urmat, în care măsură a conlucrat la constituirea substratului.

Nimenia nu e responsabil pentru faptul altuia.

Dacă făptuitorul trece peste marginea marcată de mandatar, de exemplu în loc de furt comite omor, atunci pentru plusul numai el e responsabil.

Acesta este punctul de vedere pe care stă dreptul penal modern.

Acceptând acesta ca punct de mănecare cazul de față încă e analog.

După-cum s'a constatat, autorii au trimis adresa pentru a se publica numai odată ceea-ce și aduce natura lucrului cu sine, ăr contrarul acestuia nici chiar dl procuror nu l'a demonstrat.

Redacțiunea din cause espuse aici acum cu ocaziunea pertractării finale, a publicat și a doua-ôră adresa fără scirea și învoirea autorilor. Pentru această responsabilită pōte fi numai redacția, pentru-că după prima publicare comiterea faptului era fapt împlinit (s'evârșit), ăr ce privesce această primă publicare ea a trecut în prescripție, precum a și declarat-o această on. tribunal.

De *excessus mandati* este deci vorbă aici, unde numai mandatarul pōte fi responsabil, întocmai ca în dreptul privat în cazul de falsul procurator. §. 174 alineat 2 țice, că trecînd trei luni dela comiterea faptei fără ca aceea să se fi însinuat, ea trece în prescripție.

Pentru prima publicare responsabilitatea s'a prescrist, ăr pentru a doua nu se pōte constata în mod juridic.

Bucuros ađi admite, că Curia în decisiunea în care a ordonat continuarea procedurii, acel punct de vedere l'a luat de directiv, că voința autorilor s'a îndreptat și pentru a doua publicare chestiei din cauza această a concretizat rezolvarea chestiei curții cu jurați.

După-ce însă a obvenit împregiurarea, că aici e vorbă de *excessus mandati*, care e o chestie de drept, și ca atare cade în sfera de competență a tribunalului, de aceea asupra acesteia are să se delibereze independent de decisiunea Curiei, sau din partea tribunalului, sau dacă acesta n'ar voi, din partea d-lor jurați.

Astfel considerînd lucrul, decisiunea Curiei nu formeză prejudiciu la verdictul ce va să se aducă aici.

Dacă decisiunii Curiei nu 'i-s'ar da înțelesul, care 'i l'am atribuit eu, atunci acesta n'ar fi altceva, decât escluderea pe căi laterale a prescripției, care împregiurarea ar avea o importanță fatală în justiția criminală și ar fi în contradicție cu principiile generale ale dreptului penal, în înțelesul cărora nu se pōte interpreta astfel ca codul penal să fie estins spre defavorul acușaiilor.

Să presupunem, că articolul acestuia ar apăre din nou peste 10 ani, fără conlucrarea autorilor, întrebă că compatibil ar fi cu simțul de drept, că și atunci să fie trase la răspundere persoane, cari n'au avut parte, și că prescripția când întră? În cazul din urmă devine de prisos întregă parte a codului penal privitoare la prescripție.

Și la crime ordinare spre exemplu cineva fură de două-ori, pentru primul furt pōte intra prescripția, în cazul acesta pentru al doilea furt, ca fapt de sine stătător, este de a se constata responsabilitatea.

Chiar așa e și procesul de ađi.

Îr dacă luăm decisiunea Curiei, atunci nici aici nu pōte fi vorbă de prescripție nici odată.

De altcum Curia în decisiunea ei dela 12 Iunie 1885 sub numărul 16320 a enunțat, că publicarea de mai multe-ori în aceeași tōie a unui articol de cuprins politic, nu constituie cumulațiune de crimă.

De aci urmăză, că între publicațiuni nu e de a se constata legătură, și astfel avînd a se delibera asupra singuraticelor, ca de sine stătătoare în măsură cum au conlucrat, ăr cel-ce n'a conlucrat la publicarea a doua sau a treia nici nu pōte fi responsabil.

Cu aceste cred că am arătat cât de indiferent e faptul din punctul de vedere al dreptului penal, și încredîndu-mă în iubirea de adevăr a dlor jurați, îi rog să aducă verdictul achitator.

Nr. 418 prot.

[65] 2-3

CONCURS.

Devenind vacant postul de paroch din parochia de a III-a clasă Vurper, pentru ocuparea aceluia se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia arhidieceasă „Tel. Roman”.

Emolumentele împreunate cu acel post, sunt cele prescise în regulamentul pentru parochii de clasa III.

Cei ce voiesc a reflecta la acel post, vor avea să și asternă suplicile de concurs instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Sibiu, 26 Aprilie, 1895.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 223 prot.

[67] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a treia Criș cu filia Felța, se publică conform veneratului ordin consistorial din 15 Novembre, 1894 Nr. 7531 B. concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 373 fl. 99 cr. v. a.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestui post de paroch se primesc la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a compete la acest post au ași asterne petițiunile instruite conform prescrierilor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral.

Sighișoara, 13 Martie, 1895.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan, protopr.

Nr. 544 prot. 1894

[61] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Cănel, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 402 fl. 40 cr. v. a.

Petenții au ași asterne cererile instruite în sensul normelor din vigoare în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Brad, la 22 Aprilie, 1895.

Vasilie Damian,
protopresb.

Nr. 179.

[48] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din Ludești și filia Costesci

în protopresbiteratul Orăștiei devenind vacant în urma strămutării parochului la altă parochie, prin acesta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau preste tot suma de 500 fl., și sunt statorite în pedința comitetului parochial din 7 Aprilie a. c.

Informațiuni mai de aproape despre starea parochiei se pot lua la oficiul protopresbiteral și la comitetul parochial.

Concurenții au să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oreștie, la 10 Aprilie 1895.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Ivan,
adm. prot.

AVIS.

In librăria tipografiei arhidieceșane se află de vândare următoarele cărți:

[169] 14

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.—	
Chiriadodromion (Cazan), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl. —60 cr. leg.	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	—75
Proscomidia altariului	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10 —
Rânduiala la sfîșirea bisericilor	2.50
Tridion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	—25
Abcedar magiar-român, de N. Putnoky leg.	—20
Aritmetica, de P. Dima	—32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	—45
Aritmetica după Lurz	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	—35
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă. nel. cr. 30 leg.	—40
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	—30
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	—70
Catechism de M. Toma	—30
Catechism bogat	—50
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	—15
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu	—10
Culegere de cântecenaționale	—25
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. =	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a	—20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	—20
Chemia elementară de Vlaicu	—80
Chemia anorganică de Filipescu	—80
Drepturile și datorințele civile	—20
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu	—30
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	—30
Elemente de Fisică de I. Dariu	—30
Fisica de Făgărășan	—40
Gramatica română de Miheltan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	—24
Geografia pentru scôl. populare de I. Dariu leg.	—35
Geografia pentru scôl. populare de Moldovan & Făgărășan	—30

Geografia pentru scôlele medii de Moldovan & Făgărășan I.	fl. 1.20
Geografia pentru scôl. medii de Moldovan & Făgărășan II.	—50
Geografia pentru scôlele medii de Făgărășan & Bârsan II.	1.—
Gramatica română de I. Dariu	—25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky	1.—
Istoria biblică pentru scôl. populare	—30
Istoria biblică pentru scôlele medii	—55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	3.—
Isagogia de Dr. Ilarion Pușcariu	1.50
Istoria bisericească ptru scôl. pop.	—35
Istoria bisericească pentru scôlele medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan	—26
Istoria Ungariei pentru scôlele secundare de V. Goldiș	—80
Istoria universală pentru scôlele secundare de V. Goldiș	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	—60
Istoria literaturii române de Lazariu	1.—
Legendar român de V. Petri	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	—40
Mărturisirea ortodoxă	1.20
Pastorală veche	1.—
Pastorală nouă	1.50
Pomăritul de D. Comșa	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky	—70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canone	4.—
Invățătura și poporul de Marienescu	—50
Polemia contra Heliad	—50
Calendariu pe anul 1895	—30
Serisori apologetice	—50
Sunete și resunete de Z. Boiu	—50
Scrierea sf. Ioan gură de aur	—50
Vocabular român german	—70
Anghira creștină (cuvântări) funebrele de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	—65
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan	—20
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară	—10
Codicele de Mateiu Voilean	—80
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	—50
Cuvântări funebrele de Z. Boiu	1.50
Crestomația română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu	2.—
Descănțate populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu	2.50

Doine și strigături de St. Muntean	fl. —12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț	—80
În memoria lui G. Bariț peosii de G. Joandrea	—20
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	—50
Lecciconul comunelor bisericesci din arhidieceșă de Dr. Remus Roșca	1.—
Noul atac asupra scôlelor noastre	—25
Manual de drept cambial de I. Socaci	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan	—20
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	—25
Poesii de Andrei Murășan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesici ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	—75
Retorica și stilistica de I. Manliu	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi	—15
Studiu din economia națională de P. Petrescu	—40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	—45
Stupăritul de C. Dimian	—80
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocolele sinodale dela 1864—1893 toate laolaltă	19.—
Protocolele congresuale dela 1868—1891 toate laolaltă	7.60
Statut organic	—25
Regulament pentru parochii	—10
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului	—10
Regulament pentru procedura matrimonială	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale	—20

IV. Tipărituri.

Budget cola	—03
Catalog de clasă cola	—02
Catalog de clasă broș. din 10 côle	—30
Catalog de clasă broș. din 15 côle	—45
Catalog de clasă broș. din 20 côle	—55
Carte de evidență cola	—03
Carte de evidență leg. din 30 côle	1.80
Carte de evidență leg. din 40 côle	2.10
Chronica scolară leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scola cola	—02
Conspete protopopesci, pentru noucun.	—05
Conspet despre comunele matre și filie cola	—03
Conspet despre vizitarea scôlelor cola	—03
Conspete de catechisația cola	—03
Conspete scolare inv. (date statistice cola	—06
Conspete prot. I. II. III cola	—06
Conspete de absenții săptămânale și lunare cola	—02

Contul capitalelor active cola	fl. —03
Estrase din protocolul botezaților, cununăților și morților esempl.	—01
Matricula scolară cola cr. 2 legată din 50 côle	1.50
Inventare pentru averea bisericilor	—10
Jurnal de casă cola	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl.	—01
Protocolul bunei invoiri cola	—06
Protocolul bunei invoiri leg. din 50 côle	4.—
Protocolul parochial cola	—06
Protocolul parochial leg. din 50 côle	4.50
Protocolul botezaților cola	—06
Protocolul botezaților I. din 50 c.	4.50
Protocolul cununăților cola	—06
Protocolul cununăților I. din 50 c.	4.50
Protocolul morților cola	—06
Protocolul morților leg. din 50 c.	4.50
Protocol de esibite cola	—03
Protocol de esibite I. din 30 côle	1.80
Protocol de esibite I. din 50 côle	2.50
Prot. de clasificățiune cola	—02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c.	1.50
Specificațiuni pentru nou cunună cola	—05
Testimonii scolare esempl.	—02
Testimonii de religie	—02

V. Icone.

Icona înmormântării domnului pe pânză	fl. 2.50
Icona înmormântării domnului pe hârtie	—50
Icona celor trei Ierarchi pe hârtie	—30
Icona Evangeliștilor pe hârtie	—50
Portret Șaguna	1.—
Portret Gozdu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	—70
Libele de comput à 1 cr. 100	—70
Libele de dictando à 1 cr. 100	—70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	—15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și	—45
Tocuri (côde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de côle	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți	
Tablițe de pētră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata	
Trăisti de scôlă pentru copii, chipuri pentru copii, Circete, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă. Calemar, Liniale, hârtie pentru stelagi, Albume, Blocuri, Tinte de desam; totfelul de negrăli, toate acestea cu prețuri foarte moderate	